

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Elmin İnkişafı Fonduna, AMEA Şamaxı
Astrofizika Rəsədxanası “Səma cisimlərinin
spektroskopiyası” şöbəsinin elmi işçisi
Xəlilov Orxan Vaqif oğlunun

HESABATI

2013-cü ilin 1- 31 oktyabr tarixlərində mən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun maliyyə dəstəyi ilə Rusiya Federasiyası, Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin Astronomiya İnstitutunun, astrofizika laboratoriyasında, həmin institutun professoru, f.r.e.d. A.F.Xoltığının rəhbərliyi altında qısamüddətli təcrübəkeçmə proqramında iştirak etmişəm (2013-cü il üçün 2-ci “Mobillik qrantı” müsabiqəsi (EIF-Mob-2-2013-4(10))).

Təcrübəkeçmənin məqsədi Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasında alınmış spektral və fotometrik müşahidə sıralarının riyazi statistikanın imkan verdiyi metodlarla düzgün təhlil olunması qaydalarını öyrənmək və praktiki cəhətdən onların mənimsənilməsi idi.

Təcrübəkeçmə müddətində tərəfimdən zaman sıralarının Furiye və Veyvlet analiz statistik təhlil metodları mənimsənilmişdir. Orada olduğum müddətdə astrofizika laboratoriyasının əməkdaşları ilə birlikdə Ae/Be Herbiq tipli ulduzların optik spektrində hidrogenin $H\alpha$ və $H\beta$, D1, D2 NaI, HeI 5876 Å xətlərinin profillərində müxtəlif detalların zamana görə dəyişmələrinin tədqiqi üzrə statistik Furiye və Veyvlet analizin tətbiqi ilə elmi iş görülmüşdür. Göstərilmişdir ki, Ae/Be Herbiq tipli AB Aur ulduzunda $H\alpha$ xəttinin bəzi detallarında 113 və 234 sutkalıq periodik dəyişmələr olması ehtimal olunur. Bu işlərin nəticələri gələcəkdə çap olunacaq müştərək elmi məqalələrin əsasını təşkil edəcəkdir.

ŞAR-da alınmış İL Cep ulduzunun spektrləri əsasında aparılmış tədqiqat həmin materialın analiz nəticələrini dəqiqləşdirmək üçün kifayət etmədiyini, həmin ulduzun yeni müşahidələrinin aparılmasını zəruri edir. Bunu nəzərə alaraq hazırda İL Cep ulduzunun yeni müşahidələri aparılmaqdadır.

İş prosesində işçi proqramlar mənimsənilmiş və həmin proqramlar gətirilmişdir. Təcrübəkeçmə prosesi çox işgüzar olmuş və səmərəli keçmişdir. Həmin laboratoriya əməkdaşları ilə yeni əməkdaşlıq planları qurulmuşdur.

Bundan başqa orada olduğum bir ay müddətində laboratoriyada təşkil olunan elmi seminarlarda və bir namizədlik dissertasiyasının kafedra əməkdaşlarına təqdim olunmasında iştirak etmişəm.

Bütün bunlarla bərabər onu qeyd etmək istəyirəm ki, bu qısamüddətli təcrübəkeçmə proqramı mənim gələcək elmi fəaliyyətimə müsbət cəhətdən təsir göstərəcəkdir.

Sonda, mənə yaratdıqları şəraitə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fonduna öz təşəkkürümü bildirirəm.

Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının
elmi işçisi

O.V. Xəlilov

21.11.2013.